

נושאיין על האנוסה פרק אחד עשר יבמות צ"ג

צ"ג.

עין משפט
גר מצוה

יש א מיי פ"ח מהל' יבוס הד' טו' ט"ע
אהי"פ קטו ט"ה:
ב ב מיי שם הל' ה
טו' ט"ע שם ט"ה:
ו

תו"ס חד מקמאמי
ת"ד יש מוכר את אביו
להגבות [אמן] כתובתה
כיצד ישראל שלקח [עבד]
ושפחה מן השוק ולהן
בן ושחרו השפחה ונשאה
ועמד וכתב כל נכסיו
לבנה נמצא זה מוכר
אביו לגבות כתובתה.
וכלה ר"מ היא והא
קמ"ל מטלטלין משתעבדי
לכתובה איבעית אימא הא
למובדקי דביבדי כמקרקעי
דמי. הא מתני' דלא
כהלכתא היא דקמ"ל
הלכה (ב) אין גובין מן
היבדיו. מיהו גמרי' מינה
דמתנת שכ"מ בטלטלין
כירוש' שרויה רבנן ובי"ח
גובה מהן לפי תקנת
הגאונים שחקנו לגבות
לב"ח מטלטלין דיתמי
ולא (ט) במתנת ש"מ
דין מתנת בריא' לו
שלא יתא ב"ח גובה
ממנה דקמ"ל עשה שורו
אפוחיקי ומכורו אין ב"ח
גובה הימנו. דהא דאי
(גובה) [כתב] כל נכסיו
לבנה ודאי מתנת ש"מ
הוא דאי הויא מתנת בריא'
לר"מ דגמרי' מטלטלין
משתעבדי לכתובה היכי
גבינן כתובה ממטלטלין
לבתר ידובתיהו [במתנה]
דהא אפי' באפוחיקי קמ"ל
(ד) עשה שורו אפוחיקי
אין בעל חוב יכול
לגבות הימנו אלא לאו
ש"מ מתנת שכ"מ היא
רש"י דכירוש' שרויה
רבנן למיגבה מינה לב"ח
וכשעשה לה אפוחיקי
נמי לא מצית מוקמת
לה דאי"כ אפי' לרבנן
נמי דאמי' מטלטלין לא
משתעבדי לכתובה מוכר
את אביו לגבות כתובתה.
ואיכא דרזוקי לר"מ
דאמר מטלטלין משתעבדי
לכתובה אפי' מיתמי
לכתיבה ב"פ האשה שנפלו
לה נכסים הני נמי
משתעבדי מן הלקוחות:

כתב ב' נכסיו לבנה ב'. נטמן מוקי לה כר"מ דלומר מטלטלי
משמעדי לכתובה מימיה לר"מ דבכל דוכתא משמע דמינייה
פליגי בהאומר דקדושין (דף סה:) גבי שנים שבאו ממדינת הים
והצילה עמהן כו' דקאמר אשה גזבה כתובתה מן החצילה ומוקי לה
כר"מ וכן צנדרים (דף סה:) גבי אפילו
אשה מוכר שער ראשך חייב אשה
ליתן לה כתובה שבע מינה מטלטלי
משמעדי לכתובה והא עיקר פלוגמיהו
בהאשה שנפלו (כתובות ד' פ: ושם)
גבי הניח אחיו מעות כו' דפליגי התם
ר"מ ורבנן אי משמעדי לכתובה או
לא משמע דיתמי פליגי אבל מיניה
מודו רבנן דמשמעדי כמו צנעל
חוז דאפילו מגלימא דעל כתפיה
ואר"ת דיבס צמקוס אחיו קאי והוי
כמיניה אבל מיתמי אפילו רבי מאיר
מודה ללא משמעדי וכן נראה
לר"י דאי לר"מ מיתמי נמי אית ליה
דמשמעדי א"כ סבירי' ר"מ הפוכה
מדרבנן לדרבנן כתובה גרועה מצ"מ
דמטלטלי לא משמעדי לכתובה אפי'
מיניה וצ"מ אפי' מגלימא דעל
כתפיה ולר"מ עדיפא דאפילו מטלטלי
דיתמי משמעדי ליה ולצ"ח לא
משמעדי אלא ודאי לכ"ע מטלטלי
דיתמי לא משמעדי לכתובה ומיהו
קשה דהכא משמע דמטלטלי דמתנה
משמעדי לר"מ ומתנה אלימא מיתמי
דשטרט שאין צו אחריות לא גבי
מקבל מתנה כדמשמע צ"פ דצ"מ
(דף יב:) נתן מלא שטר שאין צו
אחריות נכסים יחזיר ולא חיישין
שמה יעשה קניימא על מקבל מתנה
ואילו מיתמי אפי' מלוה על פה קמ"ל
(צ"ג דף קטו.) דגבי ואר"י דהכא
צמתנת ש"מ איירי דגרועה כגון
ירושא אבל צמתנת צריא לא גביא
וכן משמע צ"ט וחולין דקאמר מה
ירושא דאורייתא אלמנתו ונונית
מנכסיו צמתנת ש"מ דרבנן לא כ"ש
ולפי מה שחקנו דגזבה אשה לכתובה
ממטלטלי דיתמי כ"ש דגביא ממטלטלי
דמתנת ש"מ אבל צמתנת צריא
דעדיפא לא תקינו שמגבה:
ב"נ ר' מאיר היא דאמר מטלטלי
משתעבדי לכתובה. אע"ג
דבכל דוכתא אמרינן הוקשו עבדים
לקרקעות הכא יש למושבש כמטלטלי
דלא סמכה דעתה עליויהו לפי
שמתים וצורחים וללישנא דחשיב להו
מקרקעי סביר דסמכה דעתה עליויהו
כמו קרקעות:
ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו.
אמר"י צירושלמי זאת אומרת
מותר לאדם לישא אשת בן אחיו פי'
אע"פ שיכול לצא לדי ביטול מלות

יש חולץ לאחותו מספק. אע"פ שהיא ממש עשרה נשים הפוטרות
צרותיהן וכן לבתו ואמנו: אמו ואשה אחרת. שילדו שני זכרים צמחצא
והוא א' מהן ולהן שני זכרים ולאין כגון רחל אשת יעקב שהיה לה
יוסף ממנו וחנה אשת ראובן שהיה לה החרון ממנו וחזרו וילדו שני
זכרים צמחצא ומתו יעקב וראובן
וצא יוסף צננה של רחל ונשא חנה
אמנו של החרון והצרו נשא את רחל
ומתו יוסף והצרו ונפלו לפני
המערובות רחל לפני צננה של חנה
שהוא אחי החרון וחנה לפני צננה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתו שאין
ידוע מי צננה ומי יצמה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: הי"ג לאחותו מספק
כילד אמו ואשה אחרת שילדו שני
נקבות צמחצא ועמדו שני אחים מן
האב ונשאום חולץ לשניהן נמצא
חולץ לאחותו מספק. כך שנויה צמקוס'
(דמכלתיין פ"ב ה"ג.) אמנו שילדה מאיש
אחר שנשאה לאחר מיתת אביה וילדה
עם אשה אחרת שמהן שני נקבות
ואין ידוע איזו צננה לאיזו אם ועמדו
שני אחים שהיו לזה מאיזו שלא מאמו
ונשאה לשני הנקבות הללו המערובות
ונפלו שניהן ליצום זה ליצום ואחת
מהן אחותו מאמנו ואילו היה מכירה
לא היתה צריכה חליצה ועכשיו שאין
מכירה שמהן צריכות חליצה. לישנא
אחרתה וצאו אחיהן שלא מאותה
האם ונשאום אחיו של ראובן נשא
אחת ואחיו של החרון נשא אחת
ראובן חולץ לאשת אחיו ושאר אחותו
היא וכן החרון ז"ו שמתמי ולצ"י
מנגמ"ס צ"ה דהא שמה לאו אחותו
היא והכי איבעי ליה למימר זה חולץ
לספק אחותו וזה חולץ לספק אחותו
אלא לאחותו מספק משמע שחנך ודאי
לאחותו מחמת ספק שצדו: אסו
ואשה אחרת. אשת ראובן ואשת
כלב שילדו שתי נקבות צמחצא נמצא
האחת צמו וצאו (אחיהן אחי הצעלים
הם) שני אחי ראובן ונשאום נמצא
ראובן חולץ לבתו מספק ששתיהן
צריכות חליצה ואם היה מכיר צמו
היתה פטורה ואם שני אחי כלב
נשאום הרי כלב חולץ לבתו מספק.
ולשון מורי' אחיו של ראובן נשא
אחת ואחיו של כלב נשא אחת ראובן
חולץ לאשת אחיו ואע"פ שספק צמו
היא וכן כלב ולא היינו נמי חולץ
לבתו מספק אלא חולץ לספק צמו:
אחד עובד כוכבים ואחר גר. דברים
שילדה בעודה תחת ידי העובד
כוכבים המוכרה אינן עבדים דקמ"ל
בהחולץ (לעיל מו.) מהם תקנו א' אתם
קונים מהם ולא הם מכים ולא הם
קונים זה מזה: שחרר את השפחה. והרי היא ישראלית וצא עליה
העבד הולך ממזר: ומהם בן. ולא קנה את הבן. וכפס לו כל
נכסיו. ומת והרי אמנו מועתת כתובתה מן הנכסים: כולה ר"מ היא.
היא מתיתתא בתייתא דיש מוכר ר"מ נמי אמרה וסיפא דקמייתא היא
ומש"ה קמי עבד משמעדי לכתובה דר"מ סבר מטלטלים משמעדי לכתובה צמ"מ
מחמת צמ"מ דגב"מ שפחה הרי אלו
אובלים בתרומה וחולקין חלק אחד בגורן
ואינן

יצמין אם ימות ותפול לפני (א) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צמחצא על יצמתו (לעיל סג.) והנשא צמ אחותו
דוקא צמ אחותו אבל צמ אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מלות יצמין:
ואין
יצמין אם ימות ותפול לפני (א) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צמחצא על יצמתו (לעיל סג.) והנשא צמ אחותו
דוקא צמ אחותו אבל צמ אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מלות יצמין:
ואין
יצמין אם ימות ותפול לפני (א) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צמחצא על יצמתו (לעיל סג.) והנשא צמ אחותו
דוקא צמ אחותו אבל צמ אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מלות יצמין:
ואין

יצמין אם ימות ותפול לפני (א) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צמחצא על יצמתו (לעיל סג.) והנשא צמ אחותו
דוקא צמ אחותו אבל צמ אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מלות יצמין:
ואין
יצמין אם ימות ותפול לפני (א) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צמחצא על יצמתו (לעיל סג.) והנשא צמ אחותו
דוקא צמ אחותו אבל צמ אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מלות יצמין:
ואין
יצמין אם ימות ותפול לפני (א) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
רציה לפירוש ריב"ז שפי' צמחצא על יצמתו (לעיל סג.) והנשא צמ אחותו
דוקא צמ אחותו אבל צמ אחיו אין עושה כ"כ מזה דמבטל מלות יצמין:
ואין